

"Застава" излази сваки дан двапут, а недељом
зницом и данима има недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи
лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају
2 погуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Јутарњи лист.)

Издање „Рада“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

ЗАСТАВА

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке прот
оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића.
Администрација „Заставе“ налази се у кући где
је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 32

Поједини јутарњи бројеви стају
2 погуре.

Утисци са српског народно-црквеног сабора.

Посматрајући саборски рад од 17. децембра. о. г., гледајући својим рођеним очима разматање самосталаца, састављених из бивших либерала, и клерикала и куеноваца који нестидећи се ни публице ни своје свети, чинише све могуће сметње саборској већини само да саборски рад омету и да га задрже, сигурно имајући у виду да после неуспешног рада данашњег сабора (којег ће различја и самосталци неуспешним учинити) учине одговорном данашњу саборску већину пред српском јавношћу. Гледајући покор у сабору који чине „националисте“, — како их ја себи крстим — са својим вицевицима упадањем у реч а нарочито лупањем песницама о скамије, које се и у сеоским крчмама ретко виђа и нестице ми сенишме мисли неколико пута тог дана у сабору кроз главу. Еј, Србине Бановче и Личанину, и сви остали изборници из свију срезова у којима сте бирали „националисте“, да вам је само неколико минута да завирите у карловачку саборницу, па да се својим рођеним очима уверите, какав сте ужасан грех учинили у овим ретким али важним приликама по српску аутономију и српски народ, кад сте бирали људе који су се за време избора оденули јегњеном кожом, а сад кад су господу вуци стресли са себе јагњену кожу, сад да их видите па да вам се кожа жежи. А зар је српски народ могао и очекивати од једне странке, скупљене са брда и дола, нешто патријотско и родољубиво да ће учинити, кад зна да су с том ново организованом странком калуђер Валеријан Прибићевић, Пелеш, Муачковић и т. д. и т. д. а изиграни и презрени Полит им је Бог. Зар рад досадашњи тих људи није био довољан па да човек определи и будући правац тих људи?! Е, али Лука и Банија оне су још плодне њиве да на њима тако биљке ничу, за које биљке давно у Срему, Бачкој и Банату ранивости нема. Но те ће биљке брво испржити ранивост и у новим крајевима јер је за такве fine биљке одвише опстра клима у новим крајевима. А то ће учинити данашњи црквени сабор који ће најбоље обележити данашњу саборску мањину. Данашња мањина најбоље је показала свој правац приликом верификације емкејдског мандата. Данас кад давно жељеном српском црквеном сабору предлеже толики силни хитни и прешни послови, који ни минут одлагања не би смели трпети, наша нова странка „националиста“ два дана мучи сабор са Политовим мандатом докавивајући сабору исправност његову. И то би чинила шест недеља. Све би време саборске

сесоне рескирала национална странка да ваљаност Политовог мандата докаже, јер њој је пречи Полит вожд него аутономија. Др. Мандић у свом слепилу тако је далеко ишао да је протукандидата Политовог називао најгаднијим речима, које његову интелигенцију у велику сумњу доводи. И он се не женира да се као тигар устреми на једног посланика из ратарског сталежа, који се усудио да му у реч упадне, кад је др. Мандић цитирао из рескрипта изборни ред. Са речима: „да ми један паор у реч упада, то дозволити не могу, и тражио је од истог паора да му да задовољштину. Но др. Мандић као оличена интелигенција валда нема другчијег израза за ратаре већ паор. — Само госп. докторе Мандићу немојте никад заборавити, да су вас ти ординарни паори у сабор послали. И да не заступате у тој високој кући своју особу већ паоре, како их ви већ крстите. И знајте да сте оном паору оног дана нешкодили већ углед подигли. А знајте и то да је и оног паора послао народ у саборницу као и вас. И никад немојте заборавити ону Милошеву, кад је Метерниху добадио: ја сам био свињар а сад сам књаз, а ти да си био свињар ти би и остао свињар, да се не би та изрека могла и на вас односити г. др. сављујући вас и оног паора кога сте овако дрско у сабору напали. да сте ви паор можда не би ни саборницу чисти и а не у њој посланик били.

Овољико данас а сутра даље.
Каменица.

Влада Савић.
ратар.

Где су Куеновци?

У једном од прошлих бројева „Заставе“ изишао је чланчић о дру Пелешу, како је постао самосталац.

Интересантно је с тим човеком. Кад смо били у Грацу на универзи — био је одушевљен — либерал. Полит му је био увек, кад је говорио о њему, увек је плакао. Писао је редовно у „Браник“. И онда је већ било „Србобрана“, он је баш родом из Баније, где је било легло Србобранаца, али он није био Србобранац, него либерал.

Кад је ступио у живот, под Куеном је добио врло брво *status agendi*, а после и јавно бележничтво у Петрињи. Зна се, како се тешко добијао *status* под Куеном, како су скоро сви нарочито Срби морали после свију свршених испита и после свршене праксе адвокатске по 2—3 год. и дуже чекати да добију сталну канцеларију у најмањем месту, а још дуже они, који су тражили у бољем и већем месту. А на јавно бележничтво није смео нико ни помислити;

то су биле повластице за протезеје, за синове Куеноваца. Сад како је тако један страхан Србин либерал-опозиционалац др. Пелеш могао преко ноћи добити и *status* и јавно бележничтво у — Петрињи, то је загонетка — била, сада више није.

Кад је настала она несрећа у Сеничаку, сумња паде на многе одличне родољубе српске, па кад је дошло до главне расправе — новине неке донеше вест, да ће и др. Пелеш бити оне несретне људе и у тој бележници се надало, како је др. Пелеш опозиционалац, не знам сада да ли је речено да је радикал, самосталац — али је на то изашла у службеним „Народним Новинама“, тада органу Куеновштине, изјави дра Пелеша, у којој он каже, да он није опозиционалац, није самосталац, није радикал, ни либерал, него — одушевљени пристапа народне (т. ј. владине, куеновске) странке. Само се не сећам сада, да ли је др. Пелеш у тој изјави очитовао да није либерал, радикал, самосталац — тога се не сећам, али оно друго стоји. Баш лепо рече: одушевљени пристапа народне странке (његове баш речи!).

Чини ми се, после тога је добио јавно бележничтво.

Како је онда био одушевљени пристапа „народне“ странке, остао је све до летошњих избора, кад је опет изабран у сабор земаљски као такав, и да остаде Куеновштина и даље — здраво је сумњати у то, да не би др. Пелеш остао и на даље одушевљен пристапа „народне“ странке, као што је сада одушевљен пристапа самосталне странке.

Они око „Србобрана“ сада дабогме млади су, али опет ваљда их бар толико памћење служи, да ово нису заборавили, па када то знају, — како се онда зове писати, да су сви бивши Куеновци у радикалној странци?!

Српски народно-црквени сабор.

— Осма седница —

Јучерања седница српског народно-црквеног сабора отпочела је доста мирно, текла је већим делом глатко, а све зато, што је саборска већина поштала мањина, да једном дође до правог рада. Тек у даљем току седнице дошло је до бурних призора.

После оверовљења записника, који је оверовљен с опаском Буда Будисављевића и једногласним усвајањем предлога му, да посланици могу чинити од сада опаске при одређивању дневног реда идуће седнице и после читања поднесака прелазе се на верификацију нападнутих мандата.

Протест против избора по-

сланика врањевачког по предлогу верификационог одбора одбија се, што је закаснио. Такође се одбија протест против избора мокринског посланика — по предлогу верификационог одбора,

Известилац Мита Клицин опширно извештава о протесту против избора световног посланика старо-бечејског среза. Побива све разлоге наведене у протесту и износи одборов предлог, да се протест одбије Има три протеста. У сва та три протеста напада се на избор изборника у појединим местима, сам изборни чин и личност посланикова. Избор изборника нападнут је у Сентомашу, Ади, Петровом Селу, Ст. Бечеју и Туррији. Побива све разлоге, једино би се могло замерити избору изборника у Петровом Селу, који је неправилан, јер је било заказано време закључењу избора. Но када би се тај избор и уништио, ипак то не би утецало на исход избора посланика.

Против самог изборног чина уложен је протест само зато, што је председник изборног одбора, мада је избор био тајан, отворио једну гласаницу. То такође не може утецати на исход избора. — Личност посланикова напада се тиме, да он нема црквене свести. За то су наведени разлози: што је изазвао тудора из цркве, да прими верозаконски принос од неких; нема љубави према цркви — по сведоци ондашњег пароха М. Сивачког — јер му се не свети свечарска водица, не причешћава се и дотичном свештенику није познато, да ли му је жена и дете православне вере. Сведоциба та по формалиј страни није правилна. — Питање црквене свести начелно је решено на сабору 1902. године. Црквена свест није квалификација посланика. У изборном реду је тачно наведено, ко може, а ко не може бити биран за посланика, тамо нема спомена о црквеној свести, а и за ову нема дефиниције. Препоручује предлог верификационог одбора.

Ма да је извештај известио-чев био врло опширан — мањина ипак тражи, да се прочитају сви списи. То ваљда за то, да докаже, како јој је стало, да што пре дође до правог рада и да покаже, да не опструираше, иако је доцније приправи велико-бечкерчког мандата одустала од читања списка, јер је извештај био доста опширан.

Поп Вељко Лукић говори, да је ово српско-православни сабор, да чланови његови могу бити само чланови српске православне цркве. Спомиње 40. §. изборног устројства, но њиме не доказује ништа. Претпоставља, да се Продановић није одрекао православне цркве — иначе се не би примио мандата.

Овај безначајни говор Лукућев потпуно је обеснажио по-

Магарашевић. Лукић није доказао ништа. Говорио је, тек да се говори, да се отегне расправа, дакле самосталци сметају, да не дође до правог рада. Овај је говор толико истакао незначајност говора Лукићева, да га је доцније узаман бранио Прибићевић у дугом говору, те се најзад и сам одрекао Лукића, да је то била само његова — Лукићева — лична изјава, а не самосталне странке.

Исто је тако и то јаким разлозима тукао Лукића прота Милош М Папић. Рекао је, да жали, што је један парох могао да говори онако о цркви ној свести. Ако ћемо да гледамо ко се исповеда, причешћује и у опће држи црквених обреда — онда ће то бити на штету православља, јер бисмо тада морали сву интелигенцију искључити са овог сабора, па можда и по неког свештеника.

Васа Муачевић у име самосталаца предложио је, да се нареди истрага. И из првог и из другог говора му види се јасно, да то и он и самосталци траже само за то, што их пече истрага против кикиндског посланика, а то су и сами признали. То је признао и др. Мандић, који је у своме дугом говору, бркао час ово, час оно, да би силом доказао, да би требало наредити истрагу, да се науче реду малене општине, када се то хоће да учини с једном угледном, славном општином, као што је Кикинда.

Од силног утиска био је говор дра Живка Продановића. Указао је, откуда је поникла та тужба, тај нападај на њега, па чак и на његову породицу. Банкротирана странка у Српству, либерална странка хоће тиме да искали на њега своју мржњу, свој гњев, што јој је отео последње тло испод ногу у Бачкој, што јој је отео Сентомаш. Тамо се надала, да ће се моћи још повампирити, али он је то, као присталица радикалне странке, осујетио. Ти покварени људи у своме органу „Бранику“, хтели су да га омраве пред народом, денунцирали су га власти и т. д. Колико су гадни, најбоље доказује, што нападају на породицу му, на жену, на дете, подмећу попа, да издаје сведочење, а тај га је поп сам венчао, те подноси сведочење, да је и жена и дете му православне вере. Он сам је припадник вере православне. Социјалисте је спасао од безверја, спасао их од интернационалности за српски народ. Говор овај био је од таког утиска, да су самосталци, којима је пребацено, да су се ставили у службу браниковаца, ћутали као заливени, а радикална странка и сва публика одушевљеним клицањем често је прекидала говорника. Већина је осудила гадлук браниковаца, па и попа Сивачког, чак су и самосталци довикивали, да га треба тужити.

Ништавост разлагања дра Мандића у пуној боји изнео је др. Влада Манојловић. Ма да су прочитани сви списи, Мандић није никако могао да буде на чисто, шта се у којој општини дешавало. Бркао је сваки час једну с другом хотећи силом да докаже, како је овде исти случај као у Кикинди, па треба и овде истрага. Др. Влада Манојловић потуно је открио ту намеру му и доказао, да овде те сличности нема никако. Овде је све јасно, те нема места истрази. Овај се мандат може само потврдити или уништити. Неправилности је било само у Петровом Селу, но то не мења исход избора, с тога се овај мандат мора оверовити.

По говору Муачевићеву и известиоца Клицина, већина је протест одбила, а мандат дра Живка Продановића оверовила.

Расправа је отприлике исто тако текла и када је била реч о велико бечкеречком мандату. Известилац Мита Клицин поднео је исцрпан и опширан извештај верификационог одбора и побио је све разлоге, наведене у протесту. Заман је др. Мандић хтео силом да докаже, да је овде потребна истрага, све тобожње разлоге му је побио др Хаџи у свом разложном говору, који је изазвао бурно допадање и одобравање. Узалуд је хтео и др. Пелеш, да ослаби значај говора да Хаџије, подмећући му и оно, што овај није рекао.

Буде Будисављевић није у опће ни говорио о велико бечкеречком избору, што је после говора му констатовао и сам председник. Јасно је, да је у своме говору хтео да даде одушке своме, а и самосталне странке силноме болу и „ополчењу“, што је наређена истрага против избора дра Полита. За бога, сиромас старац! Та требало се сажалити на њ. „Господо“, рекао је, „и вас обузимају седе власи, водите о том рачуна, шта може донети будућност!“

Расправа о велико бечкеречком мандату још траје.

Говори самосталних посланика изазивали су често грохотан смех код саборске већине, упадице им бежу ређе, врло натегнуте, а ни радикални посланици им не остајаху дужни, особито др. Миса Михајловић. У опће упадања није било много, што се има приписа и енергичном вођењу саветовања потпредседника дра Ђурђевића, који је нештедице непристрасно упућивао посланике на ред.

О овој седници донећемо опширнији извештај у вечерњем броју.

Шта је ново у Сремским Карловцима.

Епископи нису били у последњим саборским седницама. Не могу, веле, да буду у онаком чуду. Патријарх Георгије хоће из тог, да натера воду на своју воденицу. Он хоће да епископи даду изјаву против овог сабора а уједно да се огрде против предлога саборског одбора, који су донети мимо њихово знање.

* * *

У мађарским листовима има пуно о нашем сабору. И да богме, радују се. Кажу: Срби су се увек тужили на краљевског комесара. Увек су говорили, да их је он завађао и смећао раду. Ето сад нема саборског комесара, слободно им је

да раде шта хоће и ето шта раде. — Пред мађарским светом изгледа да је све ово истина, али није истина. Наши су сабор радили, али није им скоро вишта потврђивано. Ово је први пут да се појављује овакава мањина, која осујећава рад сабора дреком и опструкцијом. Што патријарх Георгије није могао да постигне са комесаром, постигао је са самосталном странком. Но — наћи ће се и томе лека.

* * *

Један радикални посланик напише на листу хартије ове редове:

Крепшти, сикће, режи, рита се и брекће. Преврће наглавке, заурлава, штекће. Нит личи на кера, нит личи на звера — човек је да што је. Али реци ко је?

То написа, потписа своје име и посла једној гомилици самосталних посланика.

Међу њима наста лом.

— Ово се мене тиче, рече Светозар Прибићевић.

— Не, не, овим мене мисли! Вијнуше шесторица у један глас.

Сад ћемо се разговарати с њима, ено где шета улицом.

И одоше сви до њега.

— Шта је ово?

То? То је из најновијег броја „Врача Погађача“ загонетка.

— А кога мисле ту? питају сви раздражено.

Радикални посланик извади из цепа „Врача Погађача“ и покаже им. Ево кога се тиче. Решење загонетке штампано је обрнути слови Решење гласи: Елеговић.

Самосталци се уверише да је тако, па онда рекоше сваки за себе: „А ја сам мислио...“ На то се уједоше за језик и умукнуше.

После су мислили у себи: Чудна је та загонетка „Врача Погађача“. Ко би се и сетио да се тиче Елеговића?!

Женски ратни бродови.

Две девојке у Клеветланду, Охио, предале су министарству морне молбу у којој траже, да се један ратни брод преда девојкама у руке, т. ј. да цело особље на броду буду девојке, ако им то министарство не може учинити, онда нека бар иврди да девојке од сада могу бити регрутоване за моринску службу. Још се не зна, да ли ће америчка влада поклонити обилну пажњу овом предлогу, ма да је један лист већ тај предлог свесрдно прихватио, јер би се на тај начин ствало на пут гровотама рата. Девојке, вели тај лист, победиле бе непријатеља, не барутом, него погледима. — Одиста онда лепа рата.

Револвери у представничкој седници

Ономадашња представничка седница жупаније Марош-Торде била је веома бурна. У њој се боре две подједнако јаке странке: старој Тисиној и Фејерваријевој странци на челу је поджупан, а независној, односно коалиционој велики жупан. На дневном реду је била међу осталим и тачка о избору 5 чланова у управни жупанијски одбор. Чиновници из бившег режима, који су са својег насилја, безобзирности и т. д. били свргнути са својих положаја, радили су свом силом, да стара гарда победи. То су и постигли. Одмах после тога

поднесен је предлог, да се стари чиновници врате у своја звања. Судац Пожовић предложио је пак да се због узрујаности и раздражености, која влада у већници, тај предлог скине сад с дневног реда. Велики жупан хтео је то решење да објави, на што су свргнути велики бележник и подбележник посред ужасне граје извадили револвере и упрли их у жупанове груди. Велики жупан је седницу тад распустио.

Први чешки лист у Русији.

Чеха у Русији нема виш од 30 хиљада, али зато их већина припада међу најинтелигентнији и економски најважнији и најнапреднији део руског становништва. Ти Чеси покренули су сада у Кијеву свој лист „Руски Чех“. Лист излази на чешком и руском језику заједно, те ће Чехе обавештавати о руским приликама, а Русе о чешким. Задаћа је донста лепа. Тако мисао словенске узајамности узима на се све конкретније облике, па корист свију Словена.

Брзојави „Застави“.

Стигли 18. децембра.

Чеси и Словаци.

Врин. Чешка курија моравског сабора изјавила је словачким посланицима угарског сабора своје пријатељске осећаје.

П о ж а р.

Милано. У Верони изгоре-ла је тикачка творница. Штета износи по милиона лира.

„Аустријски сабор.

Веч. Прва седница биће 9. јануара по новом календару.

Пр о н е в е р а.

Мадрид. У каси војне касине отеривена је проневера, која износи 280 хиљада пезета. Касир је побегао.

На знање!

Стављам поштованој публици до знања, да сам од државе узео на више година 1600 лапаца најбоље наше под закуп, такозвани „Јозефдорф“ под Опавом у Банату. Ко је рад марву или овце на пашу пуштати, нека се обрати мени у Тител или код г. Воке Стеића, учитеља у Опаву.

Марву и овце могу одма терати на вапу.

Примеђујем, да ће марва за себе, а овци за себе опредељењу пашу имати.

Лазар М. Јанковић

I. 1524 10—10 у Тителу.

Нова радња готових

ОДЕЛА

Панте Спаића у Новом Саду, дунавска ул. бр. 36. добила је огроман избор најмодернијег јаног јесењег и зимског одела за мушке, женске и децу.

Цене ниске и утврђене

I. 1325 41—

ОРАЈА. ЈАБУКА

СУВИХ ШЉИВА

нуди најјефтиније

Алекс. А. Мудрок,

Митровица (Срем).

I. 1461 27—

„Застава“ налази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.

За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за стране земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића: Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22. Дописе шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-контото 12008.

Верификација на — оброке.

— Реч савремена, а и за времена. —

Још у мају ове године одржани су избори за хрватскославонски сабор. Тада на почетку свршише један део верификација, па пређоше на друге ствари, док изненада не би сабор распуштен. Још тада рекосмо, да је била и парламентарна и политичка погрешка, што није пре свега верификација довршена. Парламентарна је погрешка била с тога, што парламенат мора на чисто бити, који посланици имају права да остану и имају права на рад, а које треба искључити уништењем незаконитих мандата. Парламенат се једном речју има одмах на почетку пречистити. А политичка је погрешка с тога, што не треба пустити, да саборска већина не буде јака и да у сабору остану елементи, који ће кочити рад саборске већине, а о вама су им мандати скроз незаконити: подлога им је насиље, злоупотреба званичних власти и фалсификација. Саборска већина са таким мандатима треба одмах да рашчисти, па да и увређеном народном осећају и поносу даде што пре задовољења.

Кад је српскохрватска коалиција победила, очекивало се, да ће бити изјурени они људи, који су одобравали насилни режим Куеновски и примали мандате из силничких руку чиновника, па су до њега и прошли пут тако дошли.

Највећа су насиља почињена. Сетимо се само хртевачког и мартиначког избора. И у једном се и у другом чине највећа безаконја: Бирачи се гоне, затварају, а у мартиначком пуцају на невине бираче, који лепе цедуље опозиционог посланичког кандидата на — своје куће. У оба среза стају на пут кандидату да се састану са бирачима. Мартинци су опседнути, не може нико да прође кроз то место, док не добије допуштење, пролазницу, од котарског пристава, који се тамо уло горио са полицајима и жандарима.

У илочким срезу прате жандари ноћу кандидата у опћинску кућу.

У Шиду се допушта кандидату, да говори само — 5 минута, у Илоку само — 2 минута, а у Мартинцима ни толико.

Је ли то слобода? Треба ли трпнати

људе, који су на тако незаконити начин добили мандате, и даље у сабору?

И шта је то да верификација иде споро, управо на — оброке?

Један део је извршен у мају, а један део у јесенском заседању, док остали избори у сабору нису још претресани и не зна се, кад ће доћи на ред.

Шта више ни у самом верификационом одбору није још довршена расправа о верификацији свију препорних избора. Ето ни до данас није поведена реч у одбору о мартиначком избору? Зашто? Је ли због краткоће времена? Или због тога што се референт није још спремио?

Ми не знамо, али се чудимо, како и откуд то бива, да се верификација тако развлачи и — завлачи.

Та већ толико ситније молбе и жалбе дођоше на претрес, а верификација стоји, као да се — заледила.

А дотле се башкарце у сабору Куеновци и слуге бившег насиља и обести.

Нама није познат ни један такав случај верифицирања, а доиста и није нигде било верификације као у загребачком сабору: верификација на — оброке.

Избор посланика у Новом Саду.

Нови Сад, 23. новембра.

Јутрос после 9 сати састао се црквени одбор. Утврђено је, да је довољан број присутан. Прочитан је допис епархијског административног одбора о избору. Затим председник Пера Павловић тражи да се утврди начин гласања. Предлаже, да прво гласају најудаљеније четврти: салашани, па 4. четврт и тако редом.

Настало је питање, на кога прво да се гласа. Један одборник предлаже на дра Славка Милетића. Коста Брадаровић предлаже, нека се то питање реши коцком, да не буде никоме криво. Усваја се. Коцком се решава да се прво гласа на Милоша Мијатовића.

Међутим су пријављена два кандидата. Милош Мијатовић и др. Славко Милетић. Обе су странке дошле на изборно место у 10 сати. Милетићева је странка прекришила улицу, Мијатовићевих је врло мало.

Грдња гомела деце се искупила пред

гостионицом „Три круне“, за пеширом им је слика дра Славка Милетића. Кад прођоше Мијатовићев бирачи, они узвикнуше: Бугери. Неко се маши руком у џепове и баца крајцаре међу децу. Идите врагу и не дерите се. Но деца не полетеше за крајцарама. И узвикнуше! Нећемо крајцаре! Живио Славко Милетић.

Кад су Мијатовићеви видели своје ретке редове предложили су тајно гласање и тако је наређено тајно гласање. Гласање је отпочело. Избор дра Славка Милетића је сигуран. — До 11¹/₄ сати гласали су салашани. Свега 188. Од тих је гласало најмање 150 за Милетића.

Изборна борба.

Ст. Бечеј. Јуче је одржан и код нас избор изборника. Борба је била жестока, али је народна свест ипак победила. Сва су се различја искупила, да нам рад омету, но све узалуд.

Вредно је било видети наше ратаре, који се у огромном броју сакупили још од рана јутра, да даду израза свом осећању.

Гласање је текло у најлепшем реду, ујутро од 8 до ³/₄ на 9 у вече. Гласало је свега 516 бирача. Изборници радикалне странке добили су по 100 гласова више од изборника таковане либералне странке. Када су бирачи либералне странке приметили свој пад, један по један извукше се тако, да до краја избора ни једног није било на избору.

Када је закључено гласање присутан народ сав у глас повика: Живела народна свест, живели радикали! Од изборника изабрани су сами радикали. И ово је, доказ да народна свест у Ст. Бечеју још високо стоји!

Фелдварац. Јуче је био код нас избор изборника који ће бирати посланике на народни црквени сабор. Кад је неко пре избора запито председника како мисли, кога ће бирати за изборнике, председник му покаже листу на којој су била лица оних који се имају бирати. На листи је било овог у име српске народне радикалне странке, и затим имена и одма друго име познато дете Влајко затуцани либерал. Кад је му исти приметио: а откуд овај у радикалној листи он ће рећи како му је обећао да ће с њима гласати. Кад

ПОДЛИСТАК.

БИБЛИЈСКА ДРУШТВА.

До реформације слабо је било раширено свето писмо у хришћанском свету. Рим се старао јако да св. писмо мирјани и не читају. Свето писмо сматрао је Рим као опасну књигу, коју је смео читати само римски свештеник, патер. Дакле мирјани су могли да уче и слушају своју веру само преко својих духовника.

Један римски писац, Говијус, вели: >дозволити свакоме да чита Библију, то је тако исто, што и дати светињу писма и просипати бисер пред свињама.

Али реформација је оборила ту преграду и Лутеров превод св. писма почео се ширити и међу мирјанима.

Кад је пронађена штампа, тада је још више почело проирати свето писмо у народ.

Но највише се ширило св. писмо у народ, када су почели оснивати т. зв. >библијска друштва. Прво тако друштво основао је у Хали барон Канштајн 1710. г. После су основали таква друштва у Енглеској а 1804. год. основано је у Лондону данашње знаменито >Британско и иноземно библијско

друштво. Основао га је познати проповедник Тамас Чарлс. Ово друштво напредовало је из године у годину а данас има прихода око 10 милијона круна. Од постанка свога растурило је ово друштво по целом свету скоро 200 милијона примерака св. писма. Данас то друштво дневно штампа у округлом броју 20.000 комада Библија.

Исто друштво превело је Библију на све језике на свету, на које се само могло превести. Преведено је дакле св. писмо данас скоро на 400 разних језика и дијалеката. — Промле године преведено је на 11 језика, за које нисмо никада ни чули н. пр. на језик >ла-дакхи — говори се у Тибету; на језик >синхо — у Индији; на језик >куливију — на ново-хембридским острвима, и т. д.

Библије овога друштва растурују по целом свету нарочити агенти и књигоноше.

У руско-јапанском рату ови агенти стигли су у сред Монголске и растурили су силне примерке Библија, као нигде у нехришћанском свету.

Међу јапанским војницима растурили су преко 250.000 примерака. А много су растурили и међу руским војницима.

Велики супарник овогом друштву је >амер-

ичко Библијско друштво основано 1816. год. у Њујорку. Од постанка свога растурило је до 40 милијона Библија. Поред овога има Америка још овакво друштво и у Филаделфији, које исто тако успешно ради.

У Немачкој је најважније Библијско друштво у Берлину, основано 1814. године, растурује годишње до 100.000 примерака. Осим овога има их у Немачкој још у Единбургу, Нирнбергу, Регенсбургу, Франкфурту, Хамбургу и Либеку. Француска има своје у Паризу. Али сва ова друштва раде са много мање успеха, него ли енглеско и америчко.

И у Русији је основано овакво друштво за цара Александра I. али по смрти његовој престало је радити.

Овим друштвима можемо захвалити, што је ова божанствена књига растурина међу народе по целом свету да се користе њоме.

По руском:

Зоран.

је дотични позвао Влајку и запитио га одкуд он у радикалној листи он поче мрдати како ће и он ако га изабери гласати на радикале. Кад му је исти добадио да он њему не верује и да он не сме гласати с радикалима, онда је Влајко изашао с његовим марифетлуком на среду. Вели: ја кад одем тамо ја ћу гласати куд ја хоћу, ето вам г. уреднице како и на који начин либерали бивају бирачи и увлаче се у листе. Остали су изборници сви радикали, и они ће гласати на кога треба.

Живио др. Живко Продановић и г. прота Милош Папић!

Бројеви о избору посланика за српски народни црквени сабор.

Данас у четвртак је избор посланика за српски народни црквени сабор у пет епархија.

У архијерејској карловачкој. Она бира 7 световних и 5 свештеничких посланика свега 12. — 1902. године изабрано је у архијерејској 7 радикала, 5 нерадикала.

У владичанству бачком. Бира 7 световних и 3 свештеничка посланика, свега 10. — У бачкој дијецези изабрано је било 8 радикала, 2 нерадикала.

У будимском владичанству. Бира 2 световна и 2 свештеничка. Свега 4. — У будимској дијецези изабран је био 1 радикал и 3 нерадикала.

У темишварском владичанству. Бира 8 световних и 4 свештеничка посланика. Свега 12. — У темишварској дијецези изабрано је било 8 радикала и 4 нерадикала.

У горњо карловачком владичанству. Бира 12 световних и 6 свештеничких. Свега 18. — У горњо карловачком владичанству изабрани су били сами елиерикалци, само-сталци ван странака, а ни један радикал.

Вршачка дијецеза где ће бити избор у суботу бира 8 световњака и 3 свештеника. Свега 11. — 1902. године изабрано је било 10 радикала и 1 нерадикал.

У пакрачкој дијецези бира 5 световњака и 3 свештеничка посланика. 1902 год. изабрана су била тамо два радикала и 6 нерадикала.

Свега је било после избора од 75 посланика 36 радикала и 39 нерадикала. Међутим се доцније за време накнадних избора поправило стање у корист радикала, те је било 38 радикала и 37 нерадикала. Иначе су неки (2—3) који беху ван странака гласали са радикалима, те је тако на мајском сабору осигурана била увек радикална већина.

Из Босне и Херцеговине.

Глигорије М. Јефтеновић, Р. Х. Дамјановић, др. Милан Српкић, Јован Јефтић, др. Милан Јојкић и Васо Н. Савић, чланови управног одбора „Српске Рајечи“, упутили су протест босанској влади због прогонства уредника тога листа, г. Стјепана Кубасице. Тај протест требао је изаћи у „Српској Рајечи“, али га је владин цензор избрисао од почетка до краја.

У протесту се фактима утврђује, да за последње немире у Сарајеву није крив уредник „Српске Рајечи“, који може пусти само оно у лист што цензура допушта.

Међутим, „та иста цензура — вели се у протесту — која је брисала озбиљне и стварне чланке, тенденцијозно је пропуштала, да други листови нападају на наш лист, на наше уреднике и сараднике; пропуштала је, да други листови бјесомучно обасипљу наше прве људе, само да им убију углед у народу, да им омаловаже јаван рад пред народом: цензура је пропуштала најтеже увреде и нападаје на цио наш народ, наше име, нашу вјеру, на све, што нам је свето и узвишено.

„Кад је већ влада придржала себи превентивну цензуру, коју осуђујемо и ми и цио образовани свијет, онда ју је требало тако руководити, да не пропушта ништа, што би нас и наше угледне личности и наше светиње врљејало и духове дражило и распаљивало, да тиме предупреди нарушавање јавног мира и реда, — а пошто то није чинила, то је она и крива за уличне изгреде; — њу за то

кривимо, њу оптужујемо, овим пред владом, од које тражимо, да сасвим укине превентивну цензуру, а док то не учини, да је одузме из досадашњих невјештих, пристраних руку, које су изавале раздразеност духова и све, што је отуда слиједило.

„Изајављујемо наше жаљење што државна власт никако не узима у одбрану и заштиту нашу народност, наше име, нашу вјеру, јер и ако се све то од једне туђинске котерије мјесецима непрестано врљеја и гази и каља, то није државна власт наша за вриједно, да потегне оне параграфе казних закона, који штите споменуте светиње народне. Никада не чусмо, да је државно одвјетништво подигло тужбе за оне повреде закона, — али видјесмо да је то годило цензури, која је то све радо пропуштала — и сада када су неки из народа хтјели сами да прибаве задовољштину сада хоће да навалу кривицу на друге, да се казни недовољно а заштити прави кривци свега вла.“

У протесту се даље вели:

„Само у дивљачким земљама се може нека личност и нека установа за исту ствар више од једанпут казнити или накнадно казнити за оно, што се прије тога званично признало, да није кажњиво и пошто држимо да влада неће хтјети, да се и Босна и Херцеговина рачуна у таку земљу мрака, безакоња и насиља, то се надамо и очекујемо, да ће поступци владиног повјереника против нашег листа и уредника му бити укинута, односно опозвани.

„Нека се укљони цензор, нека се даде слобода штампе, — а онда ће радо сваки уредник и лист одговарати за оно, што штампа, а док му је иза леђа полицијска власт цензорова, ова има да одговара за оно, што пропусти.

„Зато нас неће застрашити ни предузети кораци и пријетње владиног повјереника, којима се нећемо дати збунити нити са празног пута, који води користи народној.“

Саборски одбор.

(Седница држана 16, 17, 18. (29, 30, 1.) новембра и децембра).

Узет на знање тајнички извештај да су готови седнички записници саборског одбора за јуни, јули, август. Решено сва три записника одостваверити.

Узет на знање извештај, да је његово величанство одобрило сазив народно-црквеног сабора.

Узет на знање извештај г. министра-председника, да је одбијен уток Вељка Вељковића из Огара у питању плаћања истражних трошкова.

На позив земаљске владе решено послати јој списак свештеника и њихових удовица, које су добиле припомоћ из народних фондова.

Узет на знање извештај архијерејског синода да су у катихетску испитну комисију изабрани: Анатолије Јанковић, Јован Вучковић, Милан Ђурић, Сава Теодоровић, Иван Маширевић и Александар Живковић.

Прочитан је допис архијерејског синода, којим јавља, да није погребно на српској православној богословији позизати катедру за автономно право јер има катедра за црквено право. Решено остати при своме старијем решењу у овој ствари и све списе подастрти народно-црквеном сабору.

Прочитана је понуда аграрне банке из Будимпеште, којом тражи да задолми и испуни мочар Живу, која припада властелинству даљском. Решено понуду у начелу прихватити и изискати од банке нацрт уговора на увид.

Решено исплатити дру Емили Бабеши делимичне парничне трошкове у парници око оставине Трандафила.

Прочитан је списак ученика и ученица на учитељским школама у Пакрацу и Карштату који су добили стипендије из елиријалног школског фонда. Решено, да им се стипендије ставе у течај по пропису.

Прочитана је молба Христифора Свирчевића професора учитељске школе сомборске у питању његовога доплата од 400 К. Решено у овоме питању одржати у крепости овострано

раније решење и ствар упути народно црквеном сабору.

Прочитана је молба истога молитеља у којој моли, да се одржи у чланству мировинског фонда за професоре и автономне чиновнике. Решено, да ће се убележити у тај фонд после две године за које се време сматра за привременог, али ће му се урачунати и те год. а за њих мора накнадно уплатити прописани улог.

На представку школског савета решено ставити у течај плату Душану Темеринцу заменику-наставнику на учитељској школи сомборској.

Решено позвати Ш. С. да поднесе израђен нацрт школске уредбе да се исти благовремено подастрте народно-црквеном сабору.

Прочитан је поднесак поседника каје манастира Беочина против решења епархијског административног одбора архијерејске у питању бушења на манастирском земљишту. Решено поднесак одбити и решење епархије административног одбора потврдити.

Одбијен уток епархијског административног одбора архијерејске у питању постављања поднадзорника народно-црквених добара.

Прочитан је допис епархијске конвисторије и епархијског школског одбора архијерејске да не могу слати седничке извештаје „Српском Митрополијском Гласнику“. Решено ову ствар упути народно-црквеном сабору на решење.

Предузет је допис школског савета у питању припомоћи вероисповедним школама докле носе вероисповедни карактер.

Узет на знање извештај епархијског административног одбора бачког којим јавља да још нису све општине поднеле податке за статистику и „схематизам“ те пита шта да чини у тој ствари. Решено упути епархијски административни одбор, да то учини на рачун тих општина преко својих органа.

Прочитан је допис Јована Бороте, протопрезвитера ст. бечејског у питању дневница и путних трошкова приликом протопрезвитерских визитација по општинама. Решено упути протопрезвитера Јована Бороту на старије решење у тој ствари.

Узет на знање извештај манастира Златице-Базјаш и Месића о парницама које манастири воде и које су у току.

Е. А. О. пакрачки подноси оверовљен записник епархијске скупштине. Решено записник подастрти сабору на увид и даље уредовање.

Узет на знање извештај епархијског административног одбора темишварског о распуштању црквене скупштине меленачке и њених органа, о каштиговању њених чланова, чланова црквеног одбора и дра Љубомира Павловића, као бившег изасланика у тој општини, лечника и управитеља на купатилу „Русанди“.

Решено да се ставе у течај припомоћи: Сабовљевићу, капелану протопрезвитерском у Карловцима, Сергију Јанковићу у Мохачу, Викентију Себишановићу у Сигет Чипу, Јовану Максимуму у Борчи, Александру Стојковићу у Кезу, Златоју Поповићу у Сас Халашу, Јовану Бешлићу у Мохачу.

Узет на знање извештај епархијског школског одбора и епархијске конвисторије темишварске, да ће своје седничке извештаје слати званичном листу „Српском Митрополијском Гласнику“.

Стављено је у течај више мировина појединим умировљеним свештеницима према одредбама мировинске уредбе и то: Јосифу Рајачићу у Водотечу, Глигорију Букуровићу у Печки.

Одобрена припомоћ од 200 К Доњој Нани за оправку црвје.

Није одобрена припомоћ Михајилу Пандуровићу и Јефти Петровићу, свештеницима у Батоњи за администрацију парохије у Печки.

Одобрена припомоћ за оправку и издржавање српске вероисповедне школе у Бочару ставља се у течај.

Одобрене су припомоћи парохвицама и учитељкама: Евади Марковић Нови Сад 120 К, Јелени Кењелац Велико Средиште 120 К, учитељци Марији Шивић Черевци 80 К.

Одобрене су припомоћи за издавање школских књига: Јовану Живојновићу, професору у Новом Саду 200 К, Кузману Миловановићу у Новом Саду, Милану Недељковићу у Карловцима 400 К.

Решено да се од 1. јануара 1907. године повисе стипендије из закладе Божића и Војновића и да се тражи од министра то што и за стипендије из закладе Путника и Адамовића.

За питомца закладе Божића изабрат Љубо-

мир Думић, лекар. Решено остати при старејој одлуци, да саборски одбор бира питање те завладе, о чему се има известити конзисторија темишварска.

Решено Николи Мачању оставити уживање стипендије још за годину дана. Подстрга његова сведоштво узета на знање.

Узет на знање извештај Школског Савета да су стипендије из завладе Бале повишене. Решено о томе известити књиговодство да повишицу стави у предрачун.

Одбијена је представка Максима Свишара у питању поделења богословске стипендије из завладе Бањанина. Решено остати при донесеном решењу у томе питању.

Јовану Јагодићу и Богдану Јовановићу продужено уживање стипендије из Божићеве завладе. Решено да право продуживања уживања стипендије припада саборском одбору, о чему се има известити и конзисторија темишварска.

Махајлу Бранковићу, стипендисти завладе Петровић-Хариша одобрено да прима стипендију у оброцима месечно унапред. Решено умолити г. министра, да се измене основно писмо тако, да сви питомца те завладе примају стипендију месечно унапред.

Ивану Неофитовићу, питомцу завладе Петровић-Харише одобрено уживање стипендије и за време практичног вежбања у фабрици или радњи. Решено, да може стипендију примати у месечним оброцима у напред.

Одобрене преоправке на саборници и у опште на народном дому Решено грађевинску ту своту исплатити.

Прочитана је молба управе богословског семинара, те се има направити ограда поред народног дома, да се не глаци парк.

Управи богословије одобрено 818 К. за набавку нових опрема, јер су старе неупотребљиве.

Одбијен поднесак бриговође о оправци фондске куће у којој станује главни школски надзорник, јер је кућа ове године већ оправљана.

Решено упутити на исплату доспеле рате Езеру и Бремеру за преоправке епископских резиденција у Темшвару и Вршцу.

Решено исплатити грађевинару Петљанском за градњу српске вероисповедне школе у Сантову. Има се задржати потраживање Момчила Тапавице док се не реши спор између њега и поменутог подузимача.

По предлогу народно црквеног тајника решено: да се напише мотивацаја за поједине начертане уредаба и да се тада ти начрти подастрју сабору.

Узет на знање извештај књиговођства, да су готови рачуни завладе Грандафила.

По извештају и предлогу статистичаревог позваће се епархијски административни одбори да до краја децембра т. г. припошљу тражене податке за статистику и шематизам.

По извештају и предлогу статистичаревог упућени су на исплату рачуни за штампање нужних образаца и састава као и за набавку опрема и корица за очување списа.

На молбу Милеве Симић решено да јој се трећи деценијал урачуна у мировину.

Узет на знање извештај да је финансијер дирекцији достављен број парцеле на којој би се подигла фабрика шпиритуса на пустаји Сиригу.

Прочитан је поднесак дра Павла Јанковића у ствари поднашања списа у мађарском преводу у парници око фенечке баре. — Решено остати при старијем решењу у овоме питању.

По предлогу народно-црквеног тајника има се из ове седнице поднети извештај о раду саборског одбора за време његове перижде.

Неколицини чиновника одобрени предумови, неколицини допустити, молбе неколицине чиновника за уређење плате упућене сабору свима чиновницима, који су годину дана у служби, одређена награда с обзиром на данашњу скупоћу.

Прочитан је извештај црквене општине арадске у питању спорних предмета између ње и тамошње румунске општине. Решено даљи поступак у овоме питању оставити и о томе известити филквалат народних фондова.

Одбијена је молба прѣавораца Мале Ремете у питању убирања заосталог десетка, те се исти има овршним путем убрати.

Прочитан је допис управе семеништа манастирских питомаца у питању манастирске штампарије. Решено допис са свима овопредметним списима упутити сабору.

Саслушан је извештај дра Ђурђевића у уточној ствари Перелунгулова и дру-

гова из Батоње у питању рада и нереди у тамошњој црквеној општини. — Решено одлучу Е. А. О. темишварског разрешити и осудити тужитеље на сношење трошкова. Питање о поднашању утока С. О. против решења одбора у месту има епархијски административни одбор испитати и мериторно решити.

Узет на знање извештај дра Бранка Илића о парницама у ствари Германове оставине, са Јованом Грујићем, Маријом Поповића и дром Емилијаном Радићем.

По предлогу главног књиговође утврђен автономни предрачун за 1907 год. Донесено одлука 219.

Д О П И С И.

Из темишварског среза.

Да какви су они? „Браник“ је нашао кандидате радикалне странке из темишварске дијецезе, и то лажно. Но како би било да ми изнесемо истину о његовом кандидату? Како се слаже политичка прошлост поп Илије с либералним програмом? У гимназији радикал, у б. гословији либерал и председник либералног клуба, на парохији у Падеју либерал, у Темшвару почињао је радикалним духом дисати, у таквом духу написао је писмо свом школском другу др. Славку Милетићу, пре четир година лупао се у прса и рекао радикалима: „пљуните ми у образ ако вас и неверним на скупштини епархијској“, кад су радикали из седнице оно удалели се он је остао и претопио се у алмажана. У Темшвару био је Хедерваријев кортеж, држао је кортешке говоре. Лепопоп Илија је зато ипак свестан либерал и Политов кандидат. Но народ га у сабор послати неће.

Пре неколико година био је оптужен због проту-црквеног учења, те једва ће ослободио и то у недостатку доказа, прошле је године одликван црвеним појасом у недостатку свештеничких заслуга, а на изборима за арадског проту и пештанског пароха свечано пропаде у недостатку гласова. А сада ће на избору пасти у недостатку српског поверења.

Међу многим преступима не смео зајати ове: Крстио је чивуче ванбрачно дете Ђуре Стевановића и једне девојке чивутине, те је заборавио да истог православног чивутина уведе у матицу, те је на тим и остало, отац је умро, с' девојком се није венчао а дете је крштено по зато ипак по закону је Мојсијеве вере. Причешћива на велики петак, једну девојку која се удала за католика. Венчао је под небом, брата те девојке, који је у католичкој цркви крштен мирпомазао је у нашој цркви. Католицима држа парастос, што најне дозвољено. На једном српском парастосу дозволио је да се у цркви постави антрипод багдахин и празан мртвачки сандук. У олтар је дао унети неку велику фуруну, која стоји као сотова, он вели где је Бог ту мора бити и сотова, а ватра у фуруни то је пакао. Поред свега овог грех вапијући на небо му је тај, што глаци сиротињу, удовице и сирочад. Удовица нека молила је за свога сина јака крштено писмо, девет пута је била код њега и он јој га не даде, док му није 4 круне у напред послала. А сада приликом поделе милостије из Маџиног дома води грозан кшефт са јадном сиротињом. Преко 60 исказа о моралном владању, похађању цркве и примању св тајана издао је молитељима те како прошле, тако и ове године ни један исказ било с' крштеним писмом или без није дао испод 4 круне. Сиротиња која се глађу бори, проси милостију, прикључује сведоштво сиромаштва мора да му плати и то милости нема.

Да пречасни господине! И вама би се валда могла дати сведоштво сиромаштва хришћанске љубави и милосрђа.

Вести из места и са стране.

Спровод Симона Грегорчића.

„Хрватској Круни“ пишу из Горице: Све што словенски мисли и осећа у Горици и околици, натецало се, да што достојније искаже задњу почаст љубљеном свом песнику. Већ раним јутром цео град заоденуо је се црно рухо. Свако хрли у стан по којников, да још једном пошкропи водицом мртве остатке и да се помоли за покој песникове душе. Дирљиво је било гледати, како народ из града и околице те родног песниковог краја глаци и на коленима моли око леса. У 8 сати већ су биле пред станом разне корпорације из близа и далека разни заводи, нису заостале ни гимназија и реалка, разна

друштва у и без униформе. У 8 и по крене жалосна поворка, коју је водио др. Габријевчевић, а словенски ђаци запеваше песникову — Над звездама. — Поворку је у цркви чекао надбискуп, где је после обреда певало певачко словенско друштво надгробницу „Благор му ви се спочије“. — Изван града, кад се заустави поворка, професор Вербуч држао је дирљиво надгробно слово, а професор Освалд кликну у име омладине последње „С Богом“, неумрлом песнику. За тим је „певачко словенско друштво, запевало песникову „Назај у планински рај“ и црни воз је одвезао мртве остатке у родно песниково место Либушње на вечан починак. Слава словенском песнику Грегорчићу.

Убиство српског књижара у Прилепу.

Пишу нам из Београда: О убиству српског књижара у Прилепу Илије Поп-Антића сазнају се накнадно ове појединости:

Илија је 11. ов. мес. у јутру дошао као обично у свој дућан. Тек што је у дућан ушао и почео распљивати свој мангал, испали неко на њега с леђа из револвера. Окренувши се брзо Илија угледа једног човека, кога један полицајски чувар-Турчин чврсто држаше за руку. У тај мах други један зликовац потегне из револвера на Турчина који смртно погођен остаде на месту мртав. Први зликовац напавши се тако у слободи испали и по други пут из револвера на Илију. Илија истрчи из дућана и нагне за овим зликовцем не би ли га ухватио, али га не могаше стићи јер је и сам био смртно рањен.

У први мах, упитан, Илија увераваше да није рањен, али после тога почео је осећати самртне болове те изјави да је тешко рањен и да ће умрети.

При пуној свести Илија је пред иследником изјавио да познаје убицу и да је он Милан Корабинов бугарашки првак у Прилепу.

Након пола сата Илија је испустио душу. Сутрадан, у недељу по подне Илија је опојан у српској цркви и сахрањен у гробљу, у коме му је и брат пок. Тодор поп-Антић кога су такођа Бугараша у Прилепу убили.

За време спровода а и на самом гробљу Бугараша су дивљачки исмејавали сахрањивање а на спровод се и камењем бацали.

Жртве своје дужности.

У Мезехеђешу на државном заводу за пастухе јуче је умро за кратко време већ трећи лечник у тифусу. То су жртве свога позива. Овај жалосни случај заслужује тим више пажње, што је било свега шест болесника, који су лежали у тифусу и од ових су умрла баш три лечника, који су се по најбоље могли бранити од болести. У том крају је мало лечника. На простору од 30 хиљада јутара, на којему раштркано живе 8—15 хиљада душа, долази свега 2—3 лечника. За животиње је много боље постарано. На 2 хиљаде коња и друге марве пада 7 марвених лечника и око 10 „куршмата.“ Према томе држава се много боље бриње за марву но за људе.

Брзојави „Застави“.

Статла 23. новембра.

Из народносног клуба.

Вудимпешта. Конференција народносног клуба добија тврдњу, да хоће опструкцију. Посланик Јурига повући ће своју наштавну жалбу, а наступиће својевољно казну.

Тројни савез.

Берлин. Ерентал посетиће скоро Титонија, те ће том приликом изјавити, да је тројни савез чврст.

Опозиција у скупштини.

Београд. Опозиција хоће да опструира закон о зајму и напустиће скупштину пре гласања, да би побудила краља да ту законску основу не потврди. — Експозе Еренталов добро је примљен, јер се сматра да Ерентал попушта.

Изборна реформа.

Веч. Цар ће попустити у горњем дому у погледу „нумерус клаузуса“, ако горњи дом прими изборну реформу.

Избори за српски народно-црквени сабор.

Вел. Св. Миклуш. Огромном већином изабрани радикали др. Бранко Илић и Јован Гавриловић против Ајваза и проте Жупанског.

Паланка. Изабрани великом већином радикали Миловановић Радивојчев.

Стапар. Вујић и Тошић једногласно изабрани.

Тужним срцем јављамо свима сродницима, пријатељима и знаницима, да нам се наша добра и никад незаборављена **МАРИЈА**, сестра, пуница, свекрва и мајка

МАРИЈА уд. ПЕТРОВИЋ рођ. Петровић

данас 20. новембра (3. децембра) о. г. после подне у 1 сат после кратког боловања у 67. година живота свог у вечност преселила.

Тело наше миле покојнице биће сутра 21. новембра (4. децембра) после подне у 3 сата у овдашњем успеском храму опожано, за тим матери земљи предано.

Мир пепелу њеном! Бог да јој душу прости!
У Чакову, 20. новембра 3. децембра 1906.

Смиљана Тошић рођ. Петровић, Зорка уд. Павловић рођ. Петровић, Олга Шикопарије рођ. Петровић, Даринка Петровић, кћери. — Катрица Петровић рођ. Манојловић, Даница Петровић рођ. Мича, снахе. — Стева Петровић, Герасим Петровић, Вељко Петровић, Светозар Петровић, браћа. — Милан Петровић, Радослав Петровић, др. Бошко Петровић, Ђорђе Петровић, Радивој Петровић, Аркадије Петровић, синови. — Александар Тошић, Жарко Шикопарије, зетови. — Стеван Петровић, Светаслав Петровић, Сава Петровић, Борислав Петровић, Душан Тошић, Озрен Тошић, Ранко Тошић, Стојана Тошић, Радивој Павловић, Меланија Павловић, унучад. 1623 Павловић, унучад. 1—1

Од практичних лечника

учињени покушаји су доказали, да рибији зејтин из јетара у преради Скотоге емулсије има куд и камо јаче дејство, но исти у свом обичном састоју. На једној познатој клиници, спроведеним лечењем је доказано, да кад се рибији зејтин из јетара у свом обичном састоју употреби, тек четири пута своје тежине повећа гојење тела, док међутим Скотова емулсија седмоструку тежину масти организму додаје и равну тежину прелази. Деца и болесници пробирани могу Скотову емулсију непрекидно и без да им се огади узимати и без да се и најмањих болова имају бојати.

Рибар с великим ослићем (Dorsch) знак је гаранције за прави Скотов поштак.

Кад се позовете на ове новине и пошаљете 75 потура у поштанским маркама, послаће вам уз плаћену поштарину боцу на пробу.

Dr. Emil Budai, „Stadtpothek“
Budapest, IV. Váci-utca 34/50.

Једна боца на пробу уз плаћену поштарину.
Цена оригиналној боци К 2-50.

1227 3—5

Добија се у свима апотекама.

Телефон 692.

Боја „ГО“

најбоља је за бојадисање косе, браде и бркова; црна, дунклбраун лихтбраун. 1 картон са упутством 3 круне. Ко пошаље К 3-10 добија франко. Доплатом 1 круна скупље.

Стовариште за Србију и Бугарску 1621 1—10

Београд:

Квиз Михајлова улица бр. 47.

Краљ Миланова улица бр. 14.

Краљ. српски дворски фризер

Браћа Ј. Димић

Телефон 992.

ЗАМОЈУ

посластичарску радњу

потребна ми је једна лепа солидна девојка за продавачицу, која може одмах ступити. Изискује се знање мађарског и српског језика. Понуде ваља слати на:

Hermann Frigyes

1593 3—3

czukrász Szabadka.

ПРОДАЈА ВИНА

српских манастира у Фрушкој Гори експортише прва експортна радња у Руми

као и сремске пљивовице влистити производ.

А. Дугошевић и Вилић.

Рума — (Срем)

1590 3—6

За моју мануфактурну трговину потребујем ДВА ПОМОЋНИКА; а за шпецерајеку струку ЈЕДНОГ СТАРИЈЕГ ПОМОЋНИКА,

Светозар Николић

1600 3—3

у Меленци.

Kihirdetés.

A felsőkaboli anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető kihirdeti, hogy:

1. Zsivanov János, ki családi állapotára nézve: nőtlen és a kinek vallása: görög keleti, állása (foglalkozása): mézárós, lakóhelye: Felsőkabol, születési helye: Felsőkabol, születési ideje: 1881. évi márczius hó 8-ik napja s a Zsivanov Milan és neje született Marits Teodoszia fia

2. Vukov Éva, ki családi állapotára nézve: hajadon és a kinek vallása: görög keleti, lakóhelye: Maradék, születési helye: Maradék, születési ideje: 1887. évi február hó 7-ik a ki Vukov Nedelyko és neje született Tyirity Danicza leánya egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhivatnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi elöljáróságára (illetőleg anyakönyvvezetője) utján jelentésék be.

Ezt a kihirdetés a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Felsőkabolon és „Zasztava“ című lapban. Kelt Felsőkabolon, 1906. évi december hó 1. napján.

Szaghmeiszter János s k.,
anyakönyvvezető.

Објава.

Долепотписани матричар матричарног звања у Горњем Ковиљу објављује, да:

1. Јован Живанов, неожењен, православне вере, по занимању месар, живи у Горњем Ковиљу, рођен у Горњем Ковиљу 8. марта 1881. год, син Милана Живанова и супруге му Теодосије рођ. Марић.

2. Еваца Вукова, по породичном положају не удата, православне вере, живи у Марадику, рођена у Марадику 7. фебруара 1887. године, кћи Недељка Вуковог и супруге му Данице рођ. Турчић намеравају да у брак ступе

Позивају се сви они, који знају за какву закониту препреку против овога брака да то пријаве долепотписаном или општинском поглаварству где ће горња објава обнародована бити.

Ову објаву треба обнародовати на следећим местима, као у Горњем Ковиљу и у листу „Застава“ у Горњем Ковиљу, 1. децембра 1906. год.

Јован Сагмајстер с. р.,
матричар.

1626 1—1

Галантеријска и готових обућа радња

Л. НИНКОВИЋА

у ЗЕМУНУ

треба два помоћника једног старијег и другог млађег. Од старијег тражи се да је вешт у аранжирању излога.

Они који су сличну радњу свршили имају првенство.

Ступање одмах или за 14 дана — односно према споразуму. 1577 3—3

КОШУЉА

у разним сортама и израдама (белих, у бојама и ноћних) као и крагнова и манжетна могу се добити брзо и јефтино код

Јаромира Хушека

Wäschefabrikation und Export
in Prag — Winohrady 2—3

1610

Словенска и хришћанска фирма.

МОЛОВ Сајдлицки прашак

Само прави кад свака кутија и сваки прашак заштитну марку и подпис А. Молл носи.

МОЛОВ САЈДЛИЧКИ ПРАШАК је за оне, који пате од стомака ненадашимом средством, јер јачају стомак и успешно делују на варење и пријатно је средство против затворене столице, те испред свију других пургатаива, пилула, говких вода итд. имаде првенство.

Цена је оригиналној кутији 2 круне. Фалшификати се судски прогањају.

Молова Францова ракија са соли

Само прави кад свака боца носи заштитну марку А. Молл-а и кад је са оловном пломбом затворена.

МОЛ-ОВА францова ракија и со је особито средство за мазање код севотина, зглавкова и при навезу најбоље кућовно средство, јер успешно јача мускуле и нерве.

Цена је пломб. ориг. флаши 1 кр. 90 пот. Главно отпратиштво од апотекарај

А. МОЛ, Ц. И КР. ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТ

ВЕЧ, Тухлаубен 9.
У стоваришћима провинције треба искати искључиво препарате А. МОЛ-а. 653 24—104

ПОЗИВ

на уписивање у „Занатлијски-мировински фонд у Кленку“

(СРЕМ).

Овим се сваки самосталан занатлија који поседује обртну дозволу позива, да се што пре у наш фонд за члана упише, који ће му у очајним данима и великој мери у помоћ притећи.

Ми ћемо овде само главније тачке из правила означити, а како иста одобрена приспу послаћемо сваком нашем члану са потврдом на њима да је за члана примљен.

- 1.) Сваки члан при упису плаћа једаред за свагда у име уписине 2 круне;
- 2.) Чланарине сваке године 2 круне;
- 3.) Месечна мировинска и болесничка приноса 1 круна и 60 фил.
- 4.) У име закасине горњих приноса недељно 10 фил. и то за сваку закаснену недељу до 6 недеља, јер након тога рока брише се из чланства.

Сваки пак члан ако оболе добиће дневно 1 круну 50 фил. докле мировински фонд не ступи са капиталом у живот а то је за 5 година дана од одобрених правила. Након тога рока ако члан оболе или остари, те за рад неспособан буде, добија прописану мировину месечно унапред и то: ако је дотични био чланом и пристојбе тачно уплаћивао:

од 5—10 година годишње	240 круна
„ 10—15 „ „	300 „
„ 15—20 „ „	360 „
„ 20—25 „ „	420 „
„ 25—30 „ „	500 „
„ преко 30 „ „	600 „

Надаље, после смрти умировљеног члана добија му заостала удова и сирочад половицу његове мировине и то она деца која су испод 14 година стара.

Члан за време болесничког и мировинског приноса док ужива не плаћа осим чланарине никаквих приноса. Сваком члану умировљеном има месечно за мировински фонд удовица и сирочади му се одбијати 50, 60, 70, 80, 90 фил и 1 круну, према горњим свотама мировинским.

Остало је све у правилима означено и осигурано.
С тога браћо занатлије! упишите се чим пре у овај корисни наш завод у којем све занатлије према нашим правилима, наше монархије приступа имају.

Уписину треба заједно са „очитовањем“ слати на Стеву Клајна, привременог благајника у Кленку или Николу Косијера, привременог председника у Кленку, који ће друштвену потврду о том сваком слати.

Како правила од високе владе стигну а број чланова од 500 упишу се, сазваће се главна скупштина свих уписаних чланова на организацију целе управе и позвати на уплату чланарине и текућег мировинског приноса.

Услед непознавања свих г. г. занатлија слаће се у већој количини наша очитовања и позиви на познате нам у свакоме месту који ће нам као повереници бити и пописивање обавити.

С братским поздравом!

У Кленку, месеца октобра 1906.

1602 2—3

ОСНИВАЧКИ ОДБОР.